

Snakk om etikk

Du har ansvaret for at tannbehandlingen er etisk forsvarlig!

 LEIF HENRIK BORGE OLSEN, NTFs ETIKKRÅD

I privat sektor finnes ulike engasjementsformer. Det er kontraktørtannleger, assistenttannleger, ansatte tannleger samt små og store praksiseiere. I tillegg er det flere ikke-tannlegeeide kjeder som har engasjert tannleger som er medlemmer av NTF.

Ansvarsforholdene for reklame og profilering av behandling kan være uklare, spesielt hvis eiergruppen ikke er tannleger. I mange tilfeller kan det oppstå etiske dilemmaer for tannleger som jobber i praksisen. Det er ikke vanskelig å finne eksempler på at tannklinikker bruker kunstig lave kampanjepriser på for eksempel førstegangsundersøkelser og tannbleking. Noen reklamerer for spesielle produkter (for eksempel *Invisalign*) eller fremstår som «spesialister» i behandling av tannlegeskrekk. Det er relativt vanlig at influensere blir referanser for kosmetisk behandling som synes ganske tvilsom ut ifra et tannhelseståsted.

Med stort press på inntjening i enkelte tannklinikker, kan det bli kort vei til overbehandling av pasienten og kreativ bruk av helforefusjoner.

Det kan være vanskelig, spesielt for nyutdannede tannleger, å opponere mot en tannlegekjedes forretningsmodell eller unngå å bli påvirket av rådende holdninger i fag- og arbeidsmiljøet på tannlegekontoret. Det er vel heller ikke til å unngå at de fleste av oss blir påvirket (bevisst eller ubevisst) av «tidens ånd» med sosiale trender og helse- og skjønnhetsidealer. Det er blitt større aksept for å bleke helt intakte tenner hos unge voksne, og antallet voksne som får tannregulering av kosmetiske årsaker er økende. Bruk av avansert utstyr og kostnadsdrivende behandlingsteknikker er blitt mer vanlig for å optimalisere behandlingen, selv om det kan være uklart om det alltid er til det beste for pasienten.

Det kan derfor være nyttig å nevne noen etiske regler som stadig blir utfordret i det kommersielle markedet:

§1 - Pasientens helse

En tannleges oppgave er innenfor sitt fagområde å ivareta sine pasienters helse. Hensynet til pasienten må være overordnet andre hensyn.

§8 - Pasientbehandling

En pasient har krav på tannlegens råd og veiledning. Tannlegen skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra tannlegens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen ellers. Overflødig eller unødig kostbar behandling må ikke finne sted. Behandlingen bør baseres på gjensidig tillit og skal bygge på informert samtykke.

§19 – Markedsføring

En tannleges annonsering må ikke inneholde noe som er uriktig eller villedende. En tannlege må ikke overfor publikum drive produktreklame for medikamenter og forbruksvarer til pasienter eller for utstyr til bruk i tannlegevirksomhet.

Som medlem i NTF plikter du å følge NTFs etiske regelverk. Det er problematisk hvis praksiseier eller tannlegekjede driver butikk uten å ta hensyn til dette. Det er du som utfører behandlingen som er fullt ut ansvarlig for at pasientene ivaretas på best mulig måte i tråd med etiske normer. Du må, i ytterste konsekvens, ta «støyten» for praksiseiers manglende forståelse for hva som er god yrkesetikk.

Hva bør du gjøre dersom klinikken du jobber for åpenbart er i utakt med NTFs etiske regler?

Først må klinikeier gjøres oppmerksom på at den aktuelle kampanjen eller informasjonen om klinikken ikke er i tråd med regelverket. Det kan være så enkelt som å henvise til NTFs etiske regler, som er tilgjengelige på NTFs hjemmesider, tannlegeforeningen.no.

De fleste praksiseiere og tannlegekjeder ønsker å opptre ryddig og fremstå som seriøse tilbydere av tannhelsetjenester, men det kan mangle innsikt i hva som faktisk er greit å gjøre. Da kan det være god hjelp i å ha flinke medarbeidere som står opp for god klinisk praksis og yrkesetikk.

Ta gjerne kontakt med oss i NTFs etikkråd dersom du er i tvil om etiske retningslinjene blir fulgt. Vi diskuterer gjerne slike problemstillinger med medlemmene. Ved klare brudd på etiske regler, tar vi over saken og dialogen med praksiseieren.